

Ἡ συμφωνία γιὰ τὴν ἐπανεένταξη τῆς Ἑλλάδας στὸ ΝΑΤΟ

ΠΟΛΛΕΣ ΥΠΟΧΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΙ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ τῶν λεγομένων εἰδικῶν σχέσεων γιὰ τὴν ἐπανεένταξη τῆς Ἑλλάδας στὸ στρατιωτικὸ σκέλος τοῦ ΝΑΤΟ εἰσέρχεται στὴν ὀριστικὴ του ἴσως φάση μὲ τὸ ταξίδι τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀναπληρωτοῦ ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν Γουῶρεν Κρίστοφερ στὴν Ἀθήνα. Μὲ μιὰ μοναδικὴ ἐπιμονή ἡ Κυβέρνηση Καραμανλῆ ἀρνείται νὰ ἀνακοινώσει ὀτιδήποτε γιὰ τὴν ἀπό τὴν συμφωνία γιὰ τὴν ἐπανεένταξη. Ἀκόμη καὶ τὸ γνωστὸν ὅτι οἱ συζητήσεις τῆς Ἑλλάδας μὲ τὸ Ἀνώτατο Στρατηγεῖο τῶν Δυνάμεων τοῦ ΝΑΤΟ στὴν Εὐρώπη γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ εἶχαν τελειώσει, οἱ Ἕλληνες τὸ ἔμαθαν χάρις στὴν «ἀποκάλυψη» τοῦ στρατηγοῦ Ἀλεξάντερ Χαίηγκ τὸν περασμένο Ἰούνιο στὴν ἀμερικανικὴ πρωτεύουσα.

Ἐδῶ καὶ ἀρκετὸ καιρὸ, «ΤΟ ΒΗΜΑ» ἀνέλαβε μιὰ ἔρευνα γύρω ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἐπανεένταξης. Σὲ ἓνα προηγούμενο σημεῖωμά μας (βλ. ΒΗΜΑ τῆς Κυριακῆς 10.9.78) ἀναφερθήκαμε στὶς ἀπαιτήσεις ποῦ προβάλλει ἡ Τουρκία γιὰ νὰ ἐπιτρέψει τὴν ἐπανεένταξη τῆς Ἑλλάδας στὸ ΝΑΤΟ. Σήμερα θὰ παραθέσουμε τὰ κύρια σημεῖα τῆς συμφωνίας στὴν ὁποία ἔχουν καταλήξει οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς συμμαχίας μὲ τὴν Κυβέρνηση Καραμανλῆ. Πηγὴ τῶν περισσοτέρων πληροφοριῶν μας εἶναι ἀνώτεροι ἀξιωματοῦχοι ἀπὸ χῶρες - μέλη τοῦ ΝΑΤΟ, διπλωματικοὶ ἀντιπρόσωποι δυτικῶν χωρῶν στὶς Ἦνωμ. Πολιτείες καὶ ἀξιωματοῦχοι τοῦ ἀμερικανικοῦ Κογκρέσσου.

Τὰ δύο σημεῖα

Δύο εἶναι τὰ κύρια σημεῖα τῆς συμφωνίας γιὰ τὴν ἐπανεένταξη. Πρῶτο, ἡ συμφωνία δὲν ἔχει τελετικὸ χαρακτήρα. Δεύτερο, ἡ ἑλληνικὴ πλευρὰ στὶς διαπραγματεύσεις δέχθηκε τὴν ἐπανεένταξη κάτω ἀπὸ ἰσχυροὺς ποῦ ὄχι μόνο ἀποκαθίστασαν, ἀλλὰ βελτιώνουν γιὰ τὴν συμμαχία τὸ «στάτους κῶ ἄντε», δηλαδὴ τὴν κατάσταση ποῦ ἐπικρατοῦσε πρὶν τὴν ἀποχώρηση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1974.

Τὸ πρῶτο σημεῖο ἀποτελεσε μιὰ ἀπὸ τὶς πρωταρχικὲς ἐπιδιώξεις

3. Συνεργασία τῆς Ἑλλάδας μὲ τὴν Ἀτλαντικὴ Συμμαχία σὲ θέματα ἀεροπορικῆς ἄμυνας καὶ θέματα ποῦ συνδέονται μὲ τὴν ἀεροπορικὴ ἄμυνα.

Ἡ Ἑλλάδα συμφώνησε νὰ θέσει στὴ διάθεση τοῦ ΝΑΤΟ «μιά μοῖρα σύγχρονων ἀεροπλάνων ἰκανῶν νὰ πετοῦν μὲ ὁποιοσδήποτε καιρικὲς συνθήκες», καθὼς καὶ δύο μοῖρες Hercules ποῦ ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ μεταφέρουν πυρηνικὰ ὄπλα. Οἱ δυνάμεις αὐτὲς θὰ βρίσκονται, γιὰ ἐπιχειρησιακοὺς σκοποὺς, κάτω ἀπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ ἀνωτάτου Ἀρχηγοῦ τῶν Δυνάμεων τοῦ ΝΑΤΟ ἀκόμη καὶ

αὐτὸς ποῦ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἀντίληψης τῶν Δυνάμεων Ἐπιχειρήσεων. (TASK FORCE CONCEPT). Σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψη τοῦ TASK FORCE, οἱ τὸ μὲις ὑπευθύνότητας γιὰ τὴν ἄμυνα τοῦ Αἰγαίου θὰ πρέπει νὰ ἀντικατασταθοῦν. Εἰδικὲς μονάδες ἐπιχειρήσεων ποῦ θὰ ἀναλαμβάνουν συγκεκριμένες ἀποστολὲς γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἐχθροῦ θὰ πρέπει νὰ εἶναι ὑπεύθυνες γιὰ τὴν ἄμυνα τοῦ ΝΑΤΟ στὸ Αἶγαίο. Στὶς δυνάμεις αὐτὲς θὰ παίρνουν μέρος ναυτικὲς μονάδες ἀπὸ ὅλες τὶς χῶρες - μέλη ποῦ βρίσκονται στὴν περιοχὴ. Ὅλες οἱ ἑλληνικὲς κυβερνήσεις, ἀκόμα καὶ αὐτὲς τῆς χούνας, εἶχαν ἀρνηθεῖ ὡς τώρα

Τοῦ
ΓΙΑΝΝΗ ΡΟΥΜΠΑΤΗ

νὰ δεχθοῦν νὰ συζητήσουν μιὰ τέτοια ἀλλαγή.

6. Συλλογικὴ χρησιμοποίηση τοῦ ἑλληνικοῦ χερσαίου, ἐναερίου καὶ θαλάσσιου χώρου σὲ καιρὸ εἰρήνης καὶ σὲ καιρὸ πολέμου.

Ἡ Ἑλλάδα δέχθηκε κατ' ἀρχὴν νὰ ἀρεῖ ὅλους τοὺς περιορισμοὺς ποῦ ἀφοροῦν στὴν κίνηση συμμαχικῶν δυνάμεων στὸν ἑλληνικὸ χῶρο. Διατηρεῖ ἀκόμη ὀρισμένους ἐπιφυλάξεις γιὰ τὶς λεπτομέρειες ποῦ θὰ καθορίζουν τὴ δικαίωση «συμμαχικῶν δυνάμεων» στὸν ἐναεριο χῶρο. Σύμφωνα μὲ δυτικούς διπλωμάτες, μιὰ ἀπὸ τῆς ἐκθέσεις τῆς Στρατιωτικῆς Ἐπιτροπῆς τονίζει ὅτι «οἱ ὅροι γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων γιὰ τὴ δικαίωση συμμαχικῶν δυνάμεων στὸν (ἑλληνικὸ) ἐναεριο χῶρο θὰ πρέπει νὰ εἶναι οἱ ἴδιοι ὅπως καὶ στὶς ἄλλες περιοχὲς τοῦ ΝΑΤΟ. Ὅταν αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο, διεθνεῖς ἀλλὰ καὶ ἐθνικὲς ἐναερίες περιοχὲς θὰ πρέπει νὰ τίθενται στὴ διάθεση τοῦ ΝΑΤΟ». Ἡ ἐκθεση αὐτὴ, σύμφωνα μὲ τὶς ἴδιες πηγές, ἐξηγεῖ ὅτι ἡ Τουρκία «δὲν θέτει περιορισμοὺς στὴ δικαίωση» συμμαχικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων καὶ ὅτι κείναι ἐπιθυμητὸ, ἔστω καὶ προσωρινά, καὶ ἡ Ἑλλάδα νὰ ἀρεῖ τοὺς περιορισμοὺς κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο γιὰ νὰ εἶναι δυνατὲς οἱ ἀσκήσεις. Πληροφορίες ποῦ ὑπάρχουν στὸ ἀμερικανικὸ Πεντάγωνο ἀναφέρουν ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἀέχει ἤδη ἀπαλύνει τὴ θέση τῆς» στὸ θέμα αὐτό.

Τὸ τίμημα τῆς ἐπιστροφῆς

Ἡ συμφωνία γιὰ τὴν ἐπανεένταξη τῆς Ἑλλάδας στὸ στρατιωτικὸ σκέλος τοῦ ΝΑΤΟ γίνι

Στρατηγός Χαϊήγκ: 'Η συμφωνία προσφέρει έσομο στο πλαίσιο για την έπιστροφή της 'Ελλάδος στην ένια στρατιωτική δομή του ΝΑΤΟ.

των διαπραγματευτών του ΝΑΤΟ και ιδιαίτερα του στρατηγού Χαϊήγκ. Στη συνοδευτική έπιστολή που έστειλε ο Χαϊήγκ στη Μόμη Στρατιωτική 'Επιτροπή μαζί με την άφεςή του για τη συμφωνία με τους αντιπροσώπους της Κυβερνήσεως Καραμανλή τόνισε ότι η συμφωνία «προσφέρει ένα εφαρμόσιμο πλαίσιο για την έπιστροφή της 'Ελλάδος στην ένια στρατιωτική δομή του ΝΑΤΟ, κάτω από προσωρινές στρατιωτικές ρυθμίσεις, μέχρι τη στιγμή που θα επιλυθούν οριστικά τα ύπολοιπα πολιτικά θέματα». Η Στρατιωτική 'Επιτροπή βέβαιον την έπιτυχία αυτή του Χαϊήγκ σαν ιδιαίτερα σημαντική και αποφάνθηκε ότι «αυτός ο τρόπος προσέγγισης του προβλήματος αντιπροσωπεύει μια ιδιαίτερα θετική αντιμετώπιση του θέματος και θα πρέπει να ακολουθηθεί με σθεναρότητα».

'Η έπιτυχία του Χαϊήγκ συνίσταται στο ότι κατώρθησε να πείσει τους 'Ελληνες στρατιωτικούς πύθραν μέρες στις διαπραγματεύσεις να δεχθούν να συζητήσουν «σε κάποια στιγμή στο μέλλον» ένα νέο νομικό καθεστώς στο Αιγαίο «τουλάχιστο για τις άσπες της συμμαχίας». Οι κεντρικές στρατιωτικές ρυθμίσεις αναφέρονται βέβαια στις περιοχές έλεγχου και υπευθυνότητας που ίσχυαν πριν τον Αύγουστο 1974.

Συγκεκριμένα (Ζητήματα)

Τό δεύτερο σημείο της συμφωνίας αφορά σε πίο συγκεκριμένα «ζητήματα». Θα αναφερθούμε εδώ στα πίο σημαντικά γιατί τά «υπό συζητησιν ζητήματα» ήταν πολυάριθμα.

1. Εφαρμογή του Γενικού 'Αμυντικού Προγράμματος του ΝΑΤΟ (General Defense Plan ή GDP). 'Η 'Ελλάδα δέχτηκε τις αποφάσεις της συμμαχίας για την άμυνα της νότιας πτέρυγας και της νοτιοκεντρικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ. Οι αποφάσεις αυτές προβλέπουν την ένισχυση των 'Ελληνικών δυνάμεων όχι μόνο «με δυνάμεις που προέρχονται έξω από την άμση περιοχή» αλλά και με στρατιωτικές δυνάμεις που προέρχονται από «όλες τις δυνάμεις που διαθέτει η Συμμαχία στην περιοχή» και που αποτελούν τις έφεδρείες στα «τωριά και μελλοντικά άμυντικά σχέδια». Δηλαδή, η 'Ελλάδα δέχτηκε την ένισχυση των ελληνικών δυνάμεων από αυτές της Τουρκίας και τη συνεργασία για άμυντικούς σκοπούς με τουρκικές στρατιωτικές μονάδες!

2. Κατανομή των ελληνικών δυνάμεων, υποχρεώσεις τους και άποσολή τους για την άμυνα δόκληρης της περιοχής του ΝΑΤΟ.

'Η 'Ελλάδα υποχώρησε στην άπαιτηση της 'Ατλαντικής συμμαχίας και θα έπιτρέψει σε ομάδες ειδικών του ΝΑΤΟ να ασκούν έπιπτεία στις ελληνικές δυνάμεις στο σύνολό τους και όχι μόνο σ' αυτές τις δυνάμεις που θα υπάγονται στις δυνάμεις του ΝΑΤΟ.

'Η 'Ελλάδα δέχτηκε επίσης να μην φέρει καμιά αντίρρηση σε όσες αποφάσεις πήρε η 'Επιτροπή Προγραμματισμού σχετικά με την άμυνα του ΝΑΤΟ όσο η 'Ελλάδα έλειπε από την έπιτροπή αυτή.

σε περίοδο ειρήνης. Τό ΝΑΤΟ δέν έχει δεχθεί την ελληνική άποψη ότι οι περιοχές υπευθυνότητας στον έναέριο χώρο του Αιγαίου θα πρέπει να είναι οι 'ίδιες με αυτές που προέβλεπε η διαταγή του 'Ανωτάτου Στρατηγείου τό 1964. 'Η συμμαχία έχει άπλως δεχθεί «τό θέμα του έναέριου χώρου να συζητηθεί ξανά στο μέλλον» και προσωρινά να είναι υπεύθυνες για την άμυνα του χώρου αυτού οι μοίρες τακτικής άεροπορίας της 'Ελλάδας.

4. Συμμετοχή της 'Ελλάδας στο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και στο σύστημα αντίεπορικού συναγερμού του ΝΑΤΟ.

'Η 'Ελλάδα δέχτηκε να συνδέσει όλα τά συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και συναγερμού που διαθέτει με αυτά του ΝΑΤΟ. Είναι σημαντικό ότι από τον Μάρτιο του 1973 η 'Ελλάδα είχε επανειλημμένα άρνηθεί να ικανοποιήσει αυτό τό αίτημα του ΝΑΤΟ.

5. Δημιουργία νέων στρατηγείων για χερσαίες και άεροπορικές δυνάμεις. (Τά δύο νέα στρατηγεία θα όνομασθούν LANDSOUTH-CENT για τις χερσαίες δυνάμεις και 7 ATAF για τις άεροπορικές).

Τό στρατηγείο

'Η 'Ελληνική Κυβέρνηση παρνούαζε τη δημιουργία αυτών των στρατηγείων σαν «μεγάλη υποχώρηση» του ΝΑΤΟ. Στη συζήτηση που έγινε όμως στις 7 Σεπτεμβρίου στη συνεδρίαση της Στρατιωτικής 'Επιτροπής του ΝΑΤΟ, επανειλημμένα τονίστηκε, όπως μας διαβεβαίωσε άνωτερος υπάλληλος της Γραμματείας του ΝΑΤΟ, ότι «η καινούργια διευθέτηση δέν κάνει τίποτε άλλο από τό να έκμοντεριάζει τη σχέση της 'Ελλάδας με τη συμμαχία». Είναι πολιτική της συμμαχίας να υπάρχουν στις πτέρυγες του ΝΑΤΟ διοικητές που προέρχονται από τό στρατό της χώρας που διαθέτει τις περισσότερες δυνάμεις που έχει τό ΝΑΤΟ στην περιοχή αυτή. 'Η σημαντική λεπτομέρεια στη δημιουργία των νέων στρατηγείων είναι η άποδοξη από την 'Ελλάδα «διεθνούς επανδρώσεως των νέων στρατηγείων» γιατί η συμμαχία θεωρεί την συμμετοχή στη διοίκηση των στρατηγείων αυτών στρατιωτικών από άλλες χώρες εκτός της 'Ελλάδας «σαν ένα χρήσιμο τρόπο για να υπάρξει ο άναγκαίος συντονισμός και συνεργασία με άλλες γειτονικές διοικήσεις». Δηλαδή, θα βρίσκονται στα έπιθελία των δύο στρατηγείων και θα συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων — άκόμα και σε περίοδο ειρήνης — μή 'Ελληνες στρατιωτικοί.

Μιά άλλη σημαντική υποχώρηση της 'Ελλάδας είναι ότι δέχθηκε να αναθεωρηθεί ο ρόλος της Διοίκησης 'Ανατολικής Μεσογείου (MFEAST) που έχει έδρα την 'Αθήνα. Συγκεκριμένα, η 'Ελληνική Κυβέρνηση ειδοποίησε τό ΝΑΤΟ ότι δέχεται να συζητήσει στο μέλλον την «χρησιμότητα» των τομένων υπευθυνότητας για τη ναυτική άμυνα του Αιγαίου. 'Η Στρατιωτική 'Επιτροπή, με την ύποστήριξη των ύπουργών άμνης των χωρών — μελών του ΝΑΤΟ, άποφάσισε ότι άποδοτικότερος τρόπος άμυνας στο Αιγαίο είναι

στη του άναρτα...
δρο. Άκόμη...
αυτό, η Τουρκία έχει...
κιά σημαντική νίκη. Η ελληνική...
κυβέρνηση έχει δεχθεί τη «συζήτηση»...
για τον καθορισμό του έναέριου...
χώρου. Αυτές τις μέρες θα...
δώσει στον 'Αμερικανό ύπουργό...
Κρίστοφερ διαβεβαίωσε ότι η...
επανάταξη δέν δημιουργεί προη...
γούμενο για τον καθορισμό των...
έναέριων συνόρων. Δηλαδή, τό...
ΝΑΤΟ και η Τουρκία έχουν κα...
τορθώσει να κάνουν την ελληνική...
κυβέρνηση δέσμια της έπιθυμίας...
της να «έπιστρέψει» στη συμμα...
χία που ποτέ δέν έγκατέλειψε. Τό...
τίμημα της έπιστροφής περι...
λαμβάνει και «συζήτηση» που...
αφορά στην 'ίδια την έδαφική...
άκεραιότητα της 'Ελλάδας...
και αναφέρεται στον επαναπροσδιο...
ρισμό των ελληνικών συνόρων...
στο 'Ανατολικό Αιγαίο, και τη...
δημιουργία ενός νέου νομικού...
καθεστώτος στην περιοχή αυτή.

'Η έπιμονή της Κυβερνήσεως Καραμανλή για έπάνοδο στο στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ «όσο τό δυνατόν συντομότερα»...
έχει άδηγησει σε μία κατάσταση...
που άναγκάζει την 'Ελλάδα να...
κάνει υποχωρήσεις. Τό πίο...
σημαντικό ίσως θέμα της συμφωνίας...
είναι αυτό που δέν περιέχεται...
στη συμφωνία: 'Η 'Ελλάδα υποτίθεται...
ότι άποχώρησε από τό ΝΑΤΟ...
γιατί θεώρησε σαν άπαράδεκτη...
την άδυναμία της συμμαχίας να...
την προστατέψει — και να...
προστατέψει ένα άλλο κομμάτι...
έλληνισμού — από την έπιθεση...
μιας «σύμμαχης» χώρας. 'Η καινούργια...
συμφωνία δέν περιέχει ούτε...
μιά λέξη για προστασία από παρό...
μοιες έπιθέσεις!

'Υπάρχουν και άλλα προβλήματα...
όμως. 'Ολοι οι «σύμμαχοι»...
στο ΝΑΤΟ, συμπεριλαμβανομένης...
και της Τουρκίας, έχουν στη...
διάθεσή τους λεπτομέρειες...
έκθεσης / αναλύσεως της Μόνιμης...
Στρατιωτικής 'Επιτροπής του...
ΝΑΤΟ που αναφέρονται στις...
διαπραγματεύσεις και την...
συμφωνία του ΝΑΤΟ με την...
'Ελλάδα. Μιά τέτοια έκθεση...
συζητήθηκε στη συνεδρίαση...
της 'Επιτροπής αυτής στις 7...
Σεπτεμβρίου, και μία δεύτερη...
πρόκειται να συζητηθεί στη...
συνεδρίαση στις 19 'Οκτωβρίου. Οι...
διαπραγματεύσεις και η...
συμφωνία για την επανάταξη...
δέν περιέχουν μυστικά που...
θα όφελούν στο Σύμφωνο της...
Βαρσοβίας. Τά προβλήματα...
στρατηγικής και τά προβλήματα...
τακτικής έπιχειρήσεων δέν...
αποτελούν θέματα «διαπραγμα...
τεύσεων με τους φτωχούς...
συγγενείς της συμμαχίας»...
όπως είχε χαρακτηριστεί ένας...
'Αμερικανός διπλωμάτης. Τελικά...
η σιωπή της ελληνικής...
κυβερνήσεως γύρω από τη...
συμφωνία για την επανάταξη...
φαίνεται να έξυπνη: τεί...
ένα μόνο σκοπό: την άποφυγή...
των αντιδρώσεων του...
έλληνοικου λαού, άν αυτός...
πληροφορηθεί άκριβώς...
με πίο τρόπο γίνεται η...
επανάταξη.

'Η Κυβέρνηση έχει τονίσει...
πολλές φορές ότι η 'Ελλάδα...
θα έπιτρέψει στο στρατιωτικό...
σκέλος του ΝΑΤΟ μόνο άν αυτό...
έξυπνηρεται τό έθνικόν...
συμφέρον. 'Από όσα έγινε...
δυνατό να έξακριβώσουμε...
με την έρευνα γύρω από...
την επανάταξη, είναι...
δύσκολο να καταλάβουμε...
πιο έθνικόν συμφέρον...
έξυπνηρεται ή συμφωνία...
αυτή. Βέβαια, είναι...
πιθανό να μάς έχουν...
διαφύγει όρισμένες...
σημαντικές λεπτομέρειες. 'Αν...
αυτό έχει συμβεί, τότε...
δέν έχει η 'Ελληνική...
Κυβέρνηση παρά να...
πληροφορηθεί δλους...
τους 'Ελληνες τί είδους...
συμφωνία έχει...
διαπραγματευθεί με τό...
ΝΑΤΟ και να θέσει...
όποψη όλων των...
'Ελλήνων όλα τά...
σχετικά κείμενα της...
συμφωνίας αυτής.